

PROFILOVÁ MATURITNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA

ÚSTNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Základní přehled – specifikace maturitní zkoušky	
Čas	15 minut příprava, 15 minut zkouška
Povolené pomůcky	Pracovní list, psací potřeby
Struktura a formát zkoušky	Zkouška má 3 části – analýza uměleckého textu, charakteristika literárněhistorického kontextu, analýza neuměleckého textu, řízený rozhovor s využitím pracovního listu
Zadání	Losování 1 pracovního listu ze žákovského seznamu literárních děl
Termín odevzdání žákovského seznamu literárních děl	Pro jarní období – do 31. 3. 2026 Pro podzimní období – do 30. června 2026
Způsob hodnocení	Klasifikační stupnice 1-5 (výborný – nedostatečný)

Seznam maturitních literárních děl

Maturitní seznam literárních děl (školní seznam) je sestavován dle těchto obecných pravidel:

- Minimální celková počet literárních děl v seznamu je 60 (školní obsahuje 117)

Maturitní seznam literárních děl zveřejní ředitelka školy do 30. září školního roku, v němž se maturitní zkouška koná.

Kritéria pro sestavení žákovského seznamu literárních děl

Žák odevzdá ředitelce školy seznam 20 literárních děl sestavený na základě kritérií pro sestavení žákovského seznamu literárních děl do 31. března školního roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období, či 30. června školního roku, v němž se maturitní zkouška koná pro podzimní zkušební období.

Neodevzdá-li žák do 31. března, respektive do 30. června žákovský seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání.

Kritéria pro sestavení žákovského seznamu literárních děl		
Žák si vybírá ze seznamu celkem 20 literárních děl	Světová a česká literatura do konce 18. století	minimálně 2 literární díla
	Světová a česká literatura 19. století	minimálně 3 literární díla
	Světová literatura 20. a 21. století	minimálně 4 literární díla
	Česká literatura 20. a 21. století	minimálně 5 literárních děl
Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie, drama. Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora. Žák odevzdává svůj seznam na formuláři školy a vlastnoručně podepsaný do konce března 2026.		

Struktura a průběh zkoušky

Zkouška má tři části – analýza uměleckého textu, charakteristika literárněhistorického kontextu, analýza neuměleckého textu.

Po vylosování čísla maturitního zadání z vlastního žákovského seznamu literárních děl obdrží žák od zkušební maturitní komise pracovní list, následuje 15 minutová příprava. Vlastní zkouška trvá maximálně 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu, které již bylo vylosováno, je pro daný den vyřazeno.

Vzhledem k zadání zkoušky, kterým je literární dílo, jsou analýze uměleckého textu a charakteristice literárněhistorického kontextu zpravidla věnovány dvě třetiny celkové časové dotace (přibližně 10 minut) a analýze neuměleckého textu jedna třetina celkové časové dotace (přibližně 5 minut).

Pracovní list obsahuje výňatek z uměleckého textu (z vylosovaného literárního díla) a výňatek z neuměleckého textu. Žák také obdrží strukturu zkoušky.

Struktura zkoušky se skládá z bodů analýzy uměleckého textu, charakteristiky literárněhistorického kontextu a analýzy neuměleckého textu.

Zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího výňatek z konkrétního literárního díla a neuměleckého textu.

Způsob a kritéria hodnocení

Hodnocení zkoušky zajišťují dva vyučující předmětu český jazyk a literatura (zkoušející – vyučující předmětu v dané třídě a přísedící jako další vyučující předmětu český jazyk a literatura).

Celkové hodnocení zkoušky se provádí podle klasifikační stupnice 1 (výborný), 2 (chvalitebný), 3 (dobrý), 4 (dostatečný), 5 (nedostatečný) a vychází ze zásad hodnocení jednotlivých maturitních zkoušek.

Kritéria hodnocení zkoušky

- Zkouška je hodnocena podle třech kritérií – analýza uměleckého textu, charakteristika literárněhistorického kontextu, analýza neuměleckého textu
- Zkoušející i přísedící si vedou během zkoušky interní průběžné hodnocení každé části zkoušky (analýza uměleckého textu, charakteristika literárněhistorického kontextu, analýza neuměleckého textu) podle klasifikační stupnice 1(výborný) – 5 (nedostatečný)
- Zkoušející a přísedící se po ukončení zkoušky shodnou na celkovém hodnocení zkoušky podle klasifikační stupnice 1(výborný) – 5(nedostatečný)
- Pro celkové hodnocení zkoušky platí podmínka hodnocení: jestliže je část zkoušky analýza uměleckého textu hodnocena klasifikačním stupněm 5 (nedostatečný), je zkouška celkově hodnocena klasifikačním stupněm 5 (nedostatečný).

Hodnocení ústní zkoušky tvoří 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura, 40 % tvoří písemná práce. Pro celkové vyhodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura se užívá školní formulář. Výsledky z tohoto formuláře jsou zapsány do digitálního formuláře na stránkách Cermatu.

Žák vykoná profilovou část zkoušky z českého jazyka a literatury úspěšně tehdy, pokud úspěšně vykoná všechny dané zkoušky, tzn. písemnou práci i ústní zkoušku. Žák vykoná zkoušku nebo část zkoušky úspěšně, pokud je hodnocen stupněm 1(výborný) – 4 (dostatečný). Neúspěšně vykonané části zkoušky žák opakuje v opravném termínu.

PÍSEMNÁ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Základní přehled informací – specifikace zkoušky	
Čas (doba trvání PP)	120 minut (výběr zadání, zpracování PP)
Rozsah PP	Minimálně 250 slov vlastního (autorského) textu
Zkušební dokumentace	Hlavičkový tiskopis pro hodnotitele písemné práce, hlavičkový tiskopis pro záznam textu písemné práce
Forma záznamu PP	Psaní rukou na tiskopis
Povolené pomůcky	pravidla českého pravopisu, psací potřeby
Struktura a formát zkoušky	Zpracování textu písemné práce dle zadání
Zadání	Výběr ¹ tématu ze 4 nabízených zadání
Způsob hodnocení	Hodnocení provádí vyučující předmětu český jazyka a literatura podle stanovených kritérií
Hranice úspěšnosti	40 %, tj. minimálně 12 bodů z maximálních 30 bodů

Rozsah písemné práce a časový limit na vypracování

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého autorského textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je 250 slov, horní hranice není vymezena (doporučená horní hranice je 450 – 500 slov). Koncept – osnova se nehodnotí a nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text (pokud je součástí zadání). Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, nejedná se totiž o autorský text žáka.

Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje(plagiát) se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce a není tedy předmětem hodnocení. Nečitelná text se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce a není tedy předmětem hodnocení.

Jako jedno slovo se započítávají:

- Předložky jednoslovné (s = 1 slovo, za účelem = 2 slova)
- Spojky
- Zájmena
- Cítoslovce

- Zkratky a zkratková slova (DAMU = 1 slovo,...)
- Víceslovná vlastní jména a názvy (Karel Novák = 1 slovo, Teplice v Čechách = 1 slovo)
- Číslovky (3 lidé = 2 slova, 520 korun = 2 slova)
- Rozepsané datum (15. dubna 2023 = 1 slovo)
- Adresy nebo jejich část (josef@soazatec.cz, 438 01 Žatec = 1 slovo)
- Složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova)

Časový limit na vypracování písemné práce je stanoven na 110 včetně času na volbu zadání.

Zadání písemné práce a slohové útvary

Pro písemnou práci stanoví ředitelka školy minimálně 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák zvolí 1 zadání. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu zadání může být obrázek nebo graf.

Žák zaznamenává text písemné práce do hlavičkového tiskopisu pro záznam textu písemné práce. Při konání písemné práce má žák možnost použití Pravidla českého pravopisu.

Způsob a kritéria hodnocení písemné práce

Hodnocení písemné práce zajišťuje vyučující předmětu českého jazyka a literatury (hodnotitel) v dané třídě. Dalším hodnotitelem může být vyučující daného předmětu, který je v dané maturitní třídě určen ředitelkou školy jako přísedící u ústní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury před maturitní komisí.

Kritéria hodnocení písemné práce

Označení/kritéria	Obsah hodnotícího kritéria	Bodová škála
1A	Obsah písemné práce a zpracování tématu - Hodnotí se, nakolik je téma splněno a jak je zpracováno	0 – 5 bodů
1B	Slohový útvar a komunikační situace - Hodnotí se, zda a jak se žák orientuje v komunikační situaci, respektive funkčním stylu a útvaru	0 – 5 bodů
Vnitřní podmínka hodnocení pro kritérium 1A a 1B Písemná práce, která v kritériu 1A nebo 1B hodnocena 0 body (reaguje na jiné téma nebo nevykazuje charakteristické rysy zadaného slohového útvaru (nerespektuje zadanou komunikační situaci) je celkově hodnocena 0 body a v dalších kritériích se nehodnotí.		

2A	Pravopis tvarosloví a slovtvorba - Hodnotí se počet chyb a jejich charakter	0 – 5 bodů
2B	Výběr lexika - Hodnotí se šíře a pestrost použité slovní zásoby, adekvátnost jazykových prostředků vzhledem k označované skutečnosti a komunikační situaci a vliv volby lexikálních prostředků na porozumění textu	0 – 5 bodů
3A	Větná syntax, textová koheze - Hodnotí se celková výstavba vět, vliv syntaktických nedostatků na čtenářský komfort adresáta	0 – 5 bodů
3B	Nadvětná syntax, koherence textu - Hodnotí se kompozice textu, členění textu, způsob argumentace a vliv organizace textu na čtenářský komfort adresáta	0 - 5 bodů
Maximální počet bodů za písemnou práci:		30 bodů

Hodnotitelé písemné práce vycházejí při hodnocení z bodové škály k hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury, která specifikuje obsah hodnotících kritérií 1A, 1B, 2A, 2B, 3A a 3B ve výše uvedené tabulce.

Bodové hodnocení písemné práce hodnotitelé zaznamenávají do hodnotící tabulky, která je součástí hlavičkového tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce.

Zkoušku konanou formou písemné práce vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne nejméně 40 procentních bodů, tzn. Pokud žák získá 12 a více bodů za celou písemnou práci.

Hodnotitelé provedou přepočtení dosažených bodů na klasifikační stupeň 1-5 podle následující klasifikační tabulky:

Klasifikační tabulka pro písemnou práci z českého jazyka a literatury	
Stupeň hodnocení	Bodové vyjádření
1	30-27
2	26-22
3	21-17
4	16-12
5	11-0

V případě, že autorský text písemné práce nesplňuje požadovaný minimální rozsah (250 slov), je písemná práce hodnocena 0 body a klasifikačním stupněm 5 (nedostatečný). Do pole pro komentáře v hlavičkovém tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce hodnotitel uvede, že písemná práce nesplňuje požadavek na minimální rozsah textu, popřípadě uvede celkový počet slov písemné práce.

Hodnotí se pouze autorský text žáka. Koncept, osnova nebo poznámky se nehodnotí a nezapočítávají se do celkového rozsahu písemné práce. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text (pokud je součástí zadání). Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, nejedná se totiž o autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení. Nečitelný text se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce a není tedy předmětem hodnocení.

V případě, že je písemná práce v kritériu 1A nebo 1B hodnocena 0 body (reaguje na jiné téma, nevykazuje charakteristické znaky zadaného slohového útvaru, nerespektuje zadanou komunikační situaci) je celkově hodnocena 0 body a v dalších kritériích se nehodnotí. V poli pro komentáře v hlavičkovém tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce hodnotitel shrne důvody nulového hodnocení kritéria 1A nebo 1B.

V případě, že je písemná práce hodnocena 11 a méně body (klasifikační stupněm nedostatečný), v poli pro komentáře v hlavičkové tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce hodnotitel shrne celkovou úroveň autorského textu žáka se zaměřením na závažné nedostatky textu.

Hodnocení písemné práce podle klasifikační stupnice 1-5 (výborný – nedostatečný) hodnotitelé zaznamenávají do hodnotící tabulky, která je součástí hlavičkového tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce.

Hodnocení písemné práce tvoří 40% celkového hodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura, 60% tvoří ústní zkouška. Pro celkové hodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura se užívá školní formulář.

Žák vykoná profilovou část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury úspěšně tehdy, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky, tzn. Písemnou práci i ústní zkoušku. Žák vykoná zkoušku nebo část zkoušky úspěšně, pokud je hodnocen stupněm 1-4 (výborný – dostatečný). Neúspěšně vykonanou zkoušku nebo její část žák opakuje v opravném termínu.

V Žatci 1. 9. 2025

Ing. Marie Paťhová, v.r.
ředitelka školy